

K O N I N K L I J K E N E D E R L A N D S E
A K A D E M I E V A N W E T E N S C H A P P E N

Wat kenmerkt een data steward?

Grootveld, M.J. (Marjan)

published in

E-data & Research
2021

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

document license

CC BY

[Link to publication in KNAW Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Grootveld, M. J. (2021). Wat kenmerkt een data steward? NPOS-project in beeld. *E-data & Research*, 1502(2), 6. <https://edata.nl/wp-content/uploads/2021/02/1502.pdf>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the KNAW public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the KNAW public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

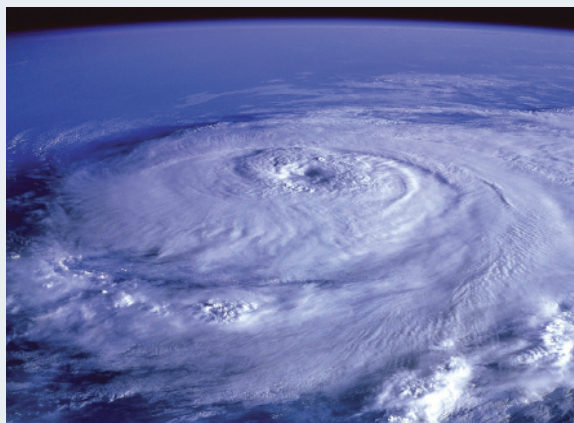
E-mail address:

pure@knaw.nl

**Winnaar - exacte en technische wetenschappen:
STORM**

De STORM-dataset bevat 10.000 jaar aan synthetische tropische cycloonsporen. Dit zijn tropische cyclonen die theoretisch mogelijk, maar (nog) niet voorgekomen zijn. De gegevens kunnen worden gebruikt om het tropische cycloonrisico te berekenen in alle (kust) regio's die vatbaar zijn voor tropische cyclonen. Het is de eerste publiek toegankelijke dataset die op wereldwijde schaal tropische cyclonen representeert, vooral interessant voor risico-analisten, onderzoekers en beleidsmakers.

doi.org/10.4121/uuid:82c1dc0d-5485-43d8-901a-ce7f26cda35d

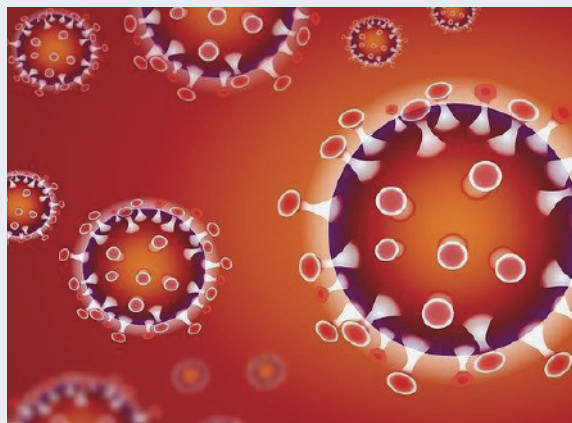

Orkaan Elena, Golf van Mexico, 1 september 1985.
Credits: Image Science and Analysis Laboratory, NASA-Johnson Space Center

**Winnaar - medische en levenswetenschappen:
CoronaWatchNL**

De CoronaWatchNL-dataset bevat openbare en accurate gegevens over COVID-19 in Nederland. De dataset bestaat uit data uit nieuwsrapporten en betrouwbare statistische gegevens, bijvoorbeeld afkomstig van het RIVM, LCPS, NICE en Nationale Corona Dashboard. Dit project standaardiseert en publiceert de gegevens en maakt ze vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar. Onderzoekers, epidemiologen en beleidsmakers hoeven niet meer zelf deze data te verzamelen en samen te voegen.

github.com/J535D165/CoronaWatchNL

Credits: CoronaWatchNL

**Winnaar - sociale en geesteswetenschappen:
17-eeuwse kranten**

Deze dataset bevat een transcriptie van de oudste Nederlandstalige kranten, gepubliceerd tussen 1618 en 1700; het gaat om 14 titels, 6.184 kranten met circa 120.000 artikelen en circa 20 miljoen woorden. Ruim 200 vrijwilligers hebben in vijf jaar tijd alle 20 miljoen woorden handmatig overgetikt en gecorrigeerd, waardoor een betrouwbaar full-text-doorzoekbaar onderzoekscorpus is gecreëerd. De dataset is relevant voor onderzoekers van alle historische disciplines binnen de geesteswetenschappen.

delpher.nl/kranten

Eén van de online beschikbare kranten is Avec privilège de nos-seigneurs les Etats de Hollande et de West-Frise, uitgegeven door J.T. du Breuil te Amsterdam 1698/01/09.
resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010551041:mpeg21:p001

Online toegankelijk maken en delen van data beloond

STORM, CoronaWatchNL en 17-eeuwse kranten winnaars Dataprijs

Eind 2020 werd aan drie inspirerende datasets de RDNL Dataprijs 2020 uitgereikt, erkenning gevend aan de inspanning om de data te willen delen. E-data zet de winnaars op een rij. Heidi Berkhout en Deirdre Casella

Ingebod in het partnerevent *Tgether We Share* reikte RDNL voor de 6e keer de Dataprijs uit. Naast een keynote over de Europese Open Science Cloud door Dataprijs-juryvoorzitter prof. dr. Karel Luyben (Rector Magnificus Emeritus en Nationaal Coördinator Open Science),

zeven interactieve parallelsessies georganiseerd door RDNL-partners en dataexperts uit het Nederlandse datalandschap en aanmoedigingsprijzen, vormden de uitreiking van de Dataprijs 2020 de finale van het event.

Nieuwe mogelijkheden

Binnen de categorie exacte en technische wetenschappen prees de jury de winnaar mede omdat de data zich bevinden in een stabiele omgeving, open toegankelijk zijn en nieuwe onderzoeksmogelijkheden met zich meebrengen. Onderzoeker Nadia Bloemendaal (Instituut voor Milieu-

kunde, Vrije Universiteit van Amsterdam), wiens dataset STORM de Nederlandse Dataprijs won, gaf aan “het prijzengeld te besteden aan een interactieve website waarop het risico van een tropische cycloon wordt gevisualiseerd.”

Vakwerk

Jonathan de Bruin (Universiteit Utrecht) nam namens het team de prijs van de categorie medisch en levenswetenschappen in ontvangst voor CoronaWatchNL. De jury gaf aan: tegenwoordig is veel informatie en data publiek beschikbaar. Data op dusdanige wijze aanbieden dat

anderen er echt verder mee kunnen, is vakwerk. De Bruin noemde in zijn dankwoord “aanbevelingen te doen voor het creëren van FAIR-datasets in crisissituaties, gecombineerd met inzichten uit RDM, Open en Citizen Science, zodat data op snel en transparant gepubliceerd kunnen worden als de tijd dringt.”

Unanieme winnaar

Winnaar in de categorie geestes- en sociale wetenschappen werd Nicoline van der Sijs (Instituut voor de Nederlandse Taal, Delpher/KB). Namens de jury een unanieme winnaar in deze categorie. Want, aldus de

jury: de data zijn publiek toegankelijk en bruikbaar voor onderzoekers uit allerlei disciplines. De toepassingen zijn legio en ook het feit dat wordt gewerkt met vrijwilligers geeft aan dat deze collectie iedereen raakt. Winnares Van der Sijs benadrukte de waarde en potentie van het combineren van FAIR-datapraktijken met Citizen Science binnen de crowdsourced research database van de winnende dataset getranscribeerde 17e-eeuwse kranten. Ze sprak haar dank uit aan de vrijwilligers die het delen van de gegevens mogelijk maakten.

researchdata.nl

NPOS-project in beeld

Wat kenmerkt een data steward?

Waar halen data stewards hun kennis vandaan en hoe kan Nederland dit professioneler aanpakken? Een NPOS-project onderzocht het. Marjan Grootveld

“Willen we Open Science tot dagelijkse praktijk maken, dan hebben we veel data stewards nodig. Hun verantwoordelijkheden en expertise moeten passen bij het onderzoek dat zij ondersteunen en bij hun positie in de organisatie.” Het zijn uitspraken van Margreet Bloemers, projectleider FAIR-data bij onderzoeksfinancier ZonMw. Tot op heden ontbreken echter duidelijke opleidingstrajecten en functiebeschrijvingen voor data stewards. Tijd voor een verkennend onderzoek. Vanuit het Nationaal Platform Open Science (NPOS) werd

opdracht gegeven voor het project Professionaliseren van data stewardship: competenties, training en educatie.

Veel betrokkenen

Een LCRDM-taakgroep nam de opdracht aan, samen met het Dutch Techcentre for Life Sciences. Ook andere partijen verbonden zich aan het project: de Vereniging van Universiteiten, de Nederlandse Vereniging van Hogescholen, de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra, het Promovendi Netwerk Nederland en SURF.

De taakgroep verzamelde case studies van data stewards in Nederlandse instellingen. Daaruit bleek onder andere een tekort aan formele opleiding voor data stewards (als uitzondering werd de RDNL-training Essenti-

als 4 Data Support opgemerkt). Datacompetenties uit een eerdere studie werden gebruikt om bestaande trainingen te annoteren. Het project leverde bovendien componenten op van een functieprofiel voor data stewards, met taken zoals “adviseert over compliance met regelgeving” en “identificeert de behoefte aan data-infrastructuur”, met hun uitwerking op verschillende functieniveaus.

Data steward skills tool

De voornaamste aanbeveling aan de projectpartners is om hiermee concrete functieprofielen op te stellen. Dit helpt de onderzoeksinstellingen bij het uitvoeren van hun databeleid en biedt data stewards een carrièreperspectief. Het ontwikkelen van een data steward skills tool is een andere aanbeveling.

Hierin komen taken, benodigde competenties en passend trainingsaanbod samen. Met verende – Nederlandse maar ook internationale – inspanningen is op termijn bovendien een gecertificeerd curriculum wenselijk.

openscience.nl

DOI: 10.5281/zenodo.4320505